

Θέμα 13

Kamishibaï και δραματοποίηση: εμπειρία στο Γυμνάσιο

Σε αυτό το φύλλο, αφηγούμαστε αναλυτικά την περίπτωση του 5^{ου} Γυμνασίου Ευόσμου στη Θεσσαλονίκη, μέσα από τις μαρτυρίες των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στον διαγωνισμό του Πολύγλωσσου Kamishibaï 2019-2020, με θέμα "Θυμάμαι".

Αυτό το δημιουργικό project του πολύγλωσσου kamishibaï πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου δημιουργικής γραφής με τη συμμετοχή μαθητών ηλικίας 14-15 ετών, από τον Νοέμβριο του 2019 έως τις αρχές Ιουνίου του 2020, εξ αποστάσεως και διά ζώσης.

<p>Π Α Ι Δ Α Γ Ω Γ Ι Κ Ε Σ</p> <p>Π Ρ Ο Κ Λ Η Σ Ε Ι Σ</p>	 <p>Πηγή έμπνευσης αποτέλεσε η ιστορία της πόλης της Θεσσαλονίκης που αποτελεί εδώ και πολλά χρόνια ένα σταυροδρόμι πολιτισμών και γλωσσών.» Οι εκπαιδευτικοί θεώρησαν σημαντικό «να επεξεργαστούν αυτό το μωσαϊκό, για να αποκαλύψουν την πολυγλωσσία και την πολυπολιτισμικότητα των μαθητών στην σύγχρονη εποχή».</p> <p>Ανάμεσα στο κοινό που συμμετείχε στο πρόγραμμα, υπήρχαν μαθητές που προέρχονται από μεταναστευτικά κύματα, ρωσικής και σερβικής καταγωγής. Οι γλώσσες που επιλέχθηκαν για το kamishibaï, ανταποκρίνονται στην καταγωγή όλων των μαθητών. Ωστόσο, αποφασίσαμε επίσης να εισάγουμε κι άλλες γλώσσες: αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά, ινδικά.</p> <p>Καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής της ιστορίας του kamishibaï, οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποίησαν υλικό αφόρμησης (έγγραφα και βίντεο). Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, διεξήγαγαν τη δική τους έρευνα, τόσο στις σχολικές και δημόσιες βιβλιοθήκες όσο και στο διαδίκτυο.</p> <p>Μόλις συγκεντρώθηκε το απαραίτητο υλικό, η ομάδα "βούτηξε" στη δημιουργική γραφή, γράφοντας την ιστορία του πολύγλωσσου kamishibaï. Όλες οι ομάδες συνεργάστηκαν και κατέληξαν στην επιλογή των χαρακτήρων και της ιστορίας, η οποία χωρίστηκε σε επεισόδια.</p> <p>Επιπλέον, η διεπιστημονική προσέγγιση επέτρεψε την αναζήτηση βοήθειας σε διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους (γλώσσα, λογοτεχνία, ιστορία, γεωγραφία, εικαστικά) έχοντας ως σκοπό την άντληση όλων των απαραίτητων πληροφοριών.</p>
---	---

Τεύχος που παρήχθη το 2021 στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου "Erasmus+ Kamilala: ένα δημιουργικό έργο για την κοινωνική ένταξη μέσω του ανοίγματος στις γλώσσες και τους πολιτισμούς" - 2019-1-FR01-KA201-062903, που χρηματοδοτείται με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εταίροι: Επιστημονικός Σύλλογος Dulala, Πανεπιστήμιο του Aveiro, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Paris 8, Αυτόνομη Περιφέρεια της Vallée d'Aoste.

Η παρούσα δημοσίευση αντανακλά μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Π Α Ι Δ Α Γ Ω Γ Ι Κ Ε Σ Π Ρ Ο Κ Λ Η Σ Ε Ι Σ	<p>Οι εμπειρίες της δραματοποίησης, της σκηνοθεσίας, φωτίζουν τη θετική επίδραση που μπορούν να έχουν οι δραστηριότητες οι οποίες έχουν θεατρικό χαρακτήρα, όχι μόνο στην ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων, αλλά και σε βασικούς παράγοντες σχολικής επιτυχίας, ιδιαίτερα στο κίνητρο και στην αυτοεκτίμηση. Η ομάδα πέρασε «από το χαρτί» στη «δράση». Μοίρασε τους ρόλους, έμαθε ένα μέρος της ιστορίας παίζοντας και έγινε πιο ενεργή. Οι εκπαιδευτικοί σημείωσαν ότι «όλοι οι συμμετέχοντες εξέφρασαν την προτίμησή τους για αυτό το είδος της δραστηριότητας και όλοι τους συνέβαλαν με ενθουσιασμό».</p> <p>Σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, «αυτό το εργαστήριο προκάλεσε την επιθυμία και την ευχαρίστηση της γραφής, της ανάγνωσης, της ακρόασης και του παιχνιδιού». Με τη δημιουργία του Kamishibaï «Οι μαθητές αμφισβητούν και ανακαλύπτουν ένα νέο τρόπο να παρουσιάσουν την ιστορία τους, επιτρέποντας στο κάθε παιδί να αποκτήσει μια αναγνωρισμένη θέση μέσα στην ομάδα».</p>
Δ Υ Ν Α Τ Α Σ Η Μ Ε Ι Α	<p>Όλα τα στάδια της δημιουργίας του Kamishibaï ενθάρρυναν τους μαθητές μέσω της ανάγνωσης, της γραφής, της έρευνας και της δραματοποίησης, να συμμετέχουν στη σχολική, στη κοινωνική και στη πολιτιστική ζωή. Το Kamishibaï επίσης είναι ένα εργαλείο μάθησης της ιθαγένειας. Μπορούμε να συνδυάσουμε τις γνώσεις για τις γλώσσες με τις εγκάρσιες δεξιότητες (τον εντοπισμό, την ανάλυση και την επεξήγηση) καθώς και με τις διαπροσωπικές δεξιότητες (άνοιγμα στην ετερότητα).</p>

Μόλις ολοκληρώθηκε η ιστορία, οι μαθητές αποφάσισαν να δραματοποιήσουν την ιστορία πριν προχωρήσουν στο σχεδιασμό των πινάκων του Kamishibai. Για να γίνει αυτό, κατάφεραν να συνεργαστούν με το Μουσείο Κινηματογράφου για να κινηματογραφήσουν την ιστορία και να χρησιμοποιήσουν τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις του. Οι μαθητές τόνισαν ότι «Αυτή η εμπειρία είναι πραγματικά μοναδική και εντελώς νέα για εμάς, αφού είναι η πρώτη φορά που έχουμε την ευκαιρία να κινηματογραφήσουμε σε πράσινο φόντο με σκηνές επιλεγμένες και ζωγραφισμένες από εμάς τους ίδιους». Φυσικά, είχαν προγραμματιστεί οι πρόβες, είχε οργανωθεί η σκηνοθεσία/ η παράσταση και η ομάδα αναζήτησε κοστουμιά όσο το δυνατόν πιο κοντά στην ιστορική περίοδο. (Ένας μαθητής ρωσικής καταγωγής έφερε τη στρατιωτική στολή του παππού του), φωτογραφίες και καρτ ποστάλ που έδειχναν την πόλη, τις σημαίες των χωρών κ.λπ.

Ένα άλλο πλεονέκτημα της ενασχόλησης με το Kamishibai είναι ότι όλοι οι μαθητές ενεργοποίησαν τις γνώσεις τους σε άλλες γλώσσες (όπως αγγλικά, γαλλικά) και όσοι δεν γνώριζαν (Ιταλικά, Χίντι), έκαναν μια έρευνα προκειμένου να συγκεντρώσουν τις απαραίτητες λέξεις, τη γραφή και τη προφορά αυτών των λέξεων συγκρίνοντας παράλληλα το γραφικό και το φωνολογικό σύστημα.

Η δημιουργία του Kamishibai ήταν η κινητήρια δύναμη που επέτρεψε να αποκαλυφθούν οι πολλές δεξιότητες των μαθητών και « να ανακαλύψουμε τις γλώσσες και τους πολιτισμούς που υπάρχουν γύρω μας μέσα στην τάξη. Οι

γλωσσικές και πολιτιστικές εμπειρίες των παιδιών έπαιξαν ρόλο καθοδηγητή στην έρευνα και τη συγγραφή τους. Τα παιδιά συνέδεσαν, αντιμετώπισαν και διατύπωσαν αυτές τις διαφορετικές εμπειρίες της πολυγλωσσίας που έχουν μεταξύ τους ώστε να τις μετατρέψουν σε ικανότητα. Στο στάδιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι τα παιδιά που η μητρική τους γλώσσα είναι άλλη από την ελληνική, μίλησαν για πρώτη φορά τη μητρική τους γλώσσα στους συμμαθητές τους. Τα

Α Π Ο Τ Ε Λ Α Σ Μ Α Τ Α παιδιά αισθάνονταν ευτυχισμένα και ικανοποιημένα με την πολυγλωσσία τους, η οποία, συνδυάζοντας τις δεξιότητες προσφοράς του γλωσσικού και πολιτιστικού ρεπερτορίου τους, τους πρόσφερε **αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση.** Ήταν αυτοί που ανέλαβαν έναν ιδιαίτερο ρόλο: μετέφραζαν τις προτάσεις στη μητρική τους γλώσσα, τις έγραφαν με το κατάλληλο αλφάβητο, βοηθούσαν τους άλλους όσον αφορά τη προφορά. Ενδυναμώθηκαν στους ρόλους τους, ένιωθαν περήφανοι γιατί είχαν περισσότερες γνώσεις από τους άλλους μαθητές που προέρχονταν όχι από το σχολείο αλλά από το οικογενειακό τους περιβάλλον. Έκτοτε, η πρώτη τους γλώσσα – που μέχρι τώρα την είχαν παραμελήσει – έχει αποκτήσει πλέον αξία. **Το γλωσσικό τους υπόβαθρο αποτελούσε ένδειξη διάκρισης,** περισσότερο πνευματικής και κοινωνικής αρετής. Έπειτα, οι συμμαθητές τους, συνειδητοποίησαν τη πολυγλωσσία και την ετερότητα χάρη στην ανακάλυψη άλλων γλωσσών. Οι εκπαιδευτικοί, παραδέχτηκαν ότι,

«η όλη ενασχόληση στη δημιουργία του Kamishibai γέμισε τους μαθητές με τη χαρά της δημιουργίας δείχνοντας ότι είμαστε ανοιχτοί στις γλώσσες, έτοιμοι να τις υποδεχτούμε καθώς και να εκτιμήσουμε τις γλώσσες των συμμαθητών μας. Να είμαστε ανοιχτοί προς την ετερότητα. Επιπρόσθετα, άλλα οφέλη που εντοπίστηκαν επίσης από τους εκπαιδευτικούς, είναι: **Η**

συνειδητοποίηση των γλωσσικών και πολιτιστικών αναπαραστάσεων των μαθητών αλλά και του ίδιου τους εαυτού. Συνειδητοποίησαν τις γλώσσες της κάθε οικογένειας, την ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών καθώς και την ενίσχυση του κοινωνικού δεσμού μεταξύ των μαθητών που συμμετείχαν. Σύμφωνα με την εμπειρία τους, «Το Kamishibai γίνεται

	<p>ένα διασκεδαστικό, δημιουργικό και ταυτόχρονα δυναμικό εργαλείο που ενισχύει τη γλωσσική και εγκάρσια μάθηση αλλά και τις πολλαπλές δεξιότητες που αγνοούνται στην εκπαιδευτική δομή».</p>
<p>Δ Υ Σ Κ Ο Λ Ι Ε Σ</p>	<p>Ενώ η ομάδα επρόκειτο να εικονογραφήσει το διήγημα του Kamishibai, τα σχολεία έκλεισαν λόγω της υγειονομικής κατάστασης εξαιτίας του COVID – 19. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος.</p>